

**VUK
DRAŠKOVIĆ**

**Isečci
vremena**

Copyright © 2016, Vuk Drašković
Copyright © ovog izdanja 2016, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Isečci vremena

Sadržaj

<i>Čitaocu</i>	11
--------------------------	----

SRBIJA POD MILOŠEVIĆEM

Leopardova koža	15
Seča ruku muslimanima.	30
Šta će biti ako Milošević pobedi	34
Noć iz <i>Gorskog vijenca</i>	37
Šta hoće generali	42
9. mart 1991.	49
Osvajanje slobode	52
Kako je nastao poklič: svi, svi, svi...	54
Prvi štab SPO-a.	57
Požarevački čamac	64
Danak u krvi	73
Haški dokument	75
Poskidati kape i ćutati	77

Srbija nije njegova kćerka	80
Naši dani teku unazad	86
Izdržaću	89
Na izvor, po vodu	95
Glavni krivci hrvatske <i>Oluje</i>	102
Rat i mir	105
Ujedinitelj sveta	109
Pismo Slobodanu Miloševiću	113
Dahije moraju da odu	119
Šta je ovo, sanjam li	122

SRBIJA POSLE MILOŠEVIĆA

Njega nema, a on svuda	127
Izbacivanje iz prošlosti	130
Koalicija nacionalnog sloma	132
Legija kao Robespjer	134
Sve je isto, samo njega nema	138
Zločin i kazna	140
Opet protestni mitinzi	143
Ubistvo Zorana Đinđića	146
Njihov šesti oktobar	149
Svi da povuku tužbe	153
U Brisel preko Vašingtona	155
O ljubavi i mržnji	157
Ne, ne, ne	159
Buniću se i galamiti do neba	161

Otrovni koktel	167
Tunel bez fenjera	169
Recimo istinu o Kosovu	172
Dva gavrana	175
Srbi vole peglu	180
Neistinite „istine“	188
Katinska šuma Srbije.	191
Vrhovna tajna.	194
Poraz kao venac pobeđe	197
Ničiji talac.	200
Gde smo i šta moramo.	202
Zatvaranje zatvorenih dosijea.	205
Skadar na Bojani	209
Srbijo, zdravo!	212
Sudijina sestra	215
1244	218
Bal i kan	222
Zašto hoću latinicu.	226
Sanjam, ali kralja Petra nema	230
Stranka nad strankama	234
Sa ostrva Vida vidimo sve.	239
Pavle je bio Savle	241
Ne znaju šta sve ne znaju	244
Briselski put Srbije	248
Pravilo broj deset.	250
Srpski časnici <i>Oluje</i>	254

Čekajući Godoa	.259
Optužujem	.264
Levijatan Srbije	.269
Rusija	.272
Istočno od Zapada	.276
Virtuelne pobjede Srbije	.279
Šta će biti u prošlosti?	.283
Šta posle Bregzita.	.285
<i>Post Scriptum</i>	.289
O autoru.	.293

ČITAOCU

Između korica ove knjige samo su neki od mojih tekstova, govora ili intervjuja, od jeseni 1989. pa do proleća 2016. godine. To je period duži od četvrtine veka, dobra trećina ljudskog života.

U knjizi su kamenčići, isečci onog što sam govorio i pisao, a čije bi celovito objavljivanje zahtevalo čitave tomove. Najsažetije moguće, nastojao sam da čitaoca, pa i sebe samoga, podsetim na ono što je suština i neprekinuta nit mog političkog, a i književnog rada u tom dugačkom razdoblju na tragičnom razmeđu dva stoleća.

Pre ulaska u političku arenu i pre uspostavljanja višestranačja u Srbiji i Jugoslaviji, u intervjuu zagrebačkom magazinu Start, zastrepeo sam od dolazećeg zlog vremena u kome će nestati jedne velike države i njene šarene, etničke i verske „kože leoparda“. Od tada, pa u svim narednim godinama, snagu sam trošio u suprotstavljanju obmana, smrti i mržnji, osuđivan i na smrt od državnog poretka u Srbiji Slobodana Miloševića.

I za života Jugoslavije, i dok su buktali strašni ratovi u kojima su ubijani i ta država i ljudi u njoj, i kad je stigao krvlju natopljeni mir, uz brdo nade u pobjedu razuma, gurao sam istu priču, isti program, kao jedini strateški put koji ne vodi u raj, ali nas izvodi iz pakla. Srbija u EU, Srbija u NATO alijansi, Srbija na Zapadu, Srbija oslonjena na svoje državne temelje pre pobjede komunističke revolucije! Četvrt veka ovo sam govorio i ovo pisao. Ostvarenju ovog cilja podređivao sam sve. Za političke saveznike svoje stranke birao sam stranke koje su najavljivale i objavljivale da kreću u tom smeru, i napuštao ta savezništva kada bi se oni, a ne SPO i ja, vraćali programu očuvanja poretka propadanja Srbije.

Tekstovi u ovoj knjizi svedoče o tome. Svedoče, nažalost, i da je borba za demokratski, ekonomski, duhovni i moralni preporod Srbije nalik onom sizifovskom guranju kamena uz brdo.

Ova knjiga štampa se 2016, a kao da je 1990. Sve što čitamo u većini novina, sve što slušamo na televizijama, na pres-konferencijama, na mitinzima, čitali smo i slušali i gledali pre dvadeset šest godina. Današnji mladi ljudi u Srbiji to ne pamte, niti pamte nesreću koja je usledila i njene ondašnje korifeje. Nikada žigosani za svoja zla, nikada kažnjeni, nikada razvlašćeni, oni se danas uzdaju u zaborav zla, pa mladićima i devojkama u Srbiji utiskuju u mozgove svoje toteme užasa.

Tekstovi u ovoj knjizi svedoče i o tome. Oni su i odbrana od zaborava, možda i uzaludna, i od lažne istorije, koja se uveliko piše, a i od falsifikovanja ili prećutkivanja svega što sam govorio, pisao i radio.

AUTOR

SRBIJA POD MILOŠEVIĆEM

(od 1989. do 5. oktobra 2000)

LEOPARDOVA KOŽA

*(Iz intervjua zagrebačkom magazinu Start,
16. septembar 1989)*

Slogan da je „Josip Broz najveći gorostas i genije koga su imali jugoslovenski narodi u čitavoj svojoj istoriji“, ja sam, kao dete rođeno posle rata, a uz to još i vaspitavano u partizanskoj porodici, ponavljao i u to, zbilja, verovao. Prve klice sumnje nikle su na studijama u Beogradu i njih sam se, u prvi mah, bio preplašio, ali probudile su ih batine koje sam dobio u studentskim demonstracijama 1968. godine. No, čim su se stišali uboji i čim je Vođa u svom govoru 9. juna podržao studente, moju svest ponovo će zarobiti idolopoklonstvo i misaona jalovost. (...)

Smatram da ne bi bilo ni Hitlerovog, ni Staljinovog, ni Brozovog, ni Hodžinog, ni Mao Ce Tungovog kulta, da milioni, stotine miliona ljudi, nisu bili prethodno obespamećeni. Ja sam bio odličan student, družio sam se već uveliko sa Sokratom, Ničeom, Senekom, Dostojevskim, Berđajevim, ali moja uškopljena pamet nije, naprosto, bila kadra da ijednu od svetih naredbi o genijalnosti i nepogrešivosti Vođe podvrgne makar i ovlašnoj proveri.

To je neverovatno, ali to se, eto, meni desilo. Akademik Gojko Nikoliš, lekar po užoj struci i vrstan intelektualac, kaže u jednom intervjuu da je, posle rata, iako lekar, hvatao sebe u mislima da Staljin, možda, i ne mora nikada da umre. (...)

* * *

Mislim da je Bog bio veoma raspoložen i pesnički nadahnut kad je stvarao ovu zemlju. Proputovao sam gotovo ceo svet i čini mi se da nigde nema takvog relativno malog parčeta zemlje koje ima sve najbolje i najlepše. Najlepše more, najlepše žalove i ostrva, najlepšu ravnicu, najlepše planine i kanjone, i na tom najlepšem parčetu sveta, verovatno, nije slučajno šav sveta. Sve što razdvaja svet našlo se ovde spojeno: pravoslavlje, rimokatolicizam, islam, jevrejstvo – sve četiri monoteističke religije koncentrisale su se upravo na ovom području. Kao da je Bog želeo da baš ovde te četiri religije sveta dovede u harmoniju. Nažalost, ustaški genocid i predugo razdoblje titoizma tragično su pomutili takve namere. Strah me je da smo nepomirljivo zavađeni.

* * *

Ako bismo objektivno analizirali čitavo razdoblje titoizma, ostalo bi veoma malo onoga što ne zaslužuje radikalnu kritiku.

Broz slovi kao tvorac Jugoslavije, tvorac-rodonačelnik bratstva i jedinstva, vođa socijalističke revolucije, prvi pobunjenik protiv Staljina, osnivač i lider pokreta

nesvrstanih proglašenoga za savest čovečanstva... Ima on, možda, još sijaset zasluga, ali ovo su one temeljne, one nebeske, u koje se sumnjati ne sme. Međutim, ako nepristrasno, ohlađeno, bez ikakvih ideoloških rovova, predrasuda i predubeđenja, sve to analiziramo, doći ćemo do drukčijeg zaključka.

Prvo, nije tačno da je Josip Broz stvorio Jugoslaviju. Jugoslavija je stvorena 1918, a ne ni 1943. niti 1945. godine. Ona je rezultat Prvog svetskog rata i nikla je direktno iz Golgote, pre svega i pre svih, srpskog naroda i srpske vojske. U Evropi, s izuzetkom podeljene Nemačke, nema nijedne nove države koja je nastala 1945. godine.

Mislim da je i teza da je on prvi uspostavio i lansirao princip bratstva i jedinstva, te ravnopravnosti naroda u Jugoslaviji, na neodrživim nogama. U Kraljevini Jugoslaviji nije bilo, na primer, nijednog dokumenta, đačkog svedočanstva, natpisa na školama, na javnim ustanovama, na ličnim ispravama i na pečatima koji nije bio dvojezički, latinični i ćirilični, pa čak i na slovenačkom, i koji nije poštovao obe jezičke varijante. Čak se u ideji bratstva i jedinstva Srba, Hrvata i Slovenaca u Kraljevini i prerenovalo, a svaka revnost – još je Hristos rekao – ubija i škodi. Toliko se preterivalo da je popisom od 1931. godine, što neobjektivni Hrvati često ističu, Hrvatima bilo zabranjeno da se u popisu deklarišu kao Hrvati. To je tačno, ali zašto se prećutkuje da je tim istim popisom to isto pravo bilo uskraćeno i Srbima, te smo se i mi Srbi, kao i Hrvati, morali deklarirati kao Jugosloveni? U jugoslovenskoj vojsci, pre rata, praznovali su se potpuno ravnopravno i katolički Uskrs, i katolički Božić, i pravoslavni Uskrs i pravoslavni Božić, i Bajram i Ramazan. Postojale su i

posebne kuhinje za vojnike muhamedance, što u našoj današnjoj armiji još nije slučaj. Avgusta 1919. bila je na Kosmetu osnovana partija Džemijet, koja je, za sve vreme svog postojanja, izražavala jedino albanske interese, a bila je na udaru zakona samo onda kada je interese susedne Albanije pokušavala da pretpostavi jugoslovenskim interesima. Pri svakom sreskom sudu, na Kosovu i Metohiji, pa i u mnogim mestima po Sandžaku i Bosni i Hercegovini, postojao je, uz civilnog sudiju, i šerijatski kadija. U Kraljevini Jugoslaviji bilo je, dakle, uvažavano i šerijatsko pravo. Lično sam skloniji ovom sadašnjem rešenju, ali vidite koliko je onda o nekim stvarima bilo više vođeno računa nego danas!

U nebeske zasluge Josipu Brozu pripisuje se i da je bio vođa socijalističke revolucije. To je tačno. Posle svega što smo doživeli, i što danas doživljavamo i preživljavamo s neveselim perspektivama, sa sadašnjim iskustvom, i rekao bih mentalnim otrežnjenjem manje ili više svih nas Jugoslovena, ne znam, međutim, koliko uopšte smemo da se dičimo tom revolucijom. Ta prva „nenarodna“, „nazadna“, „diktatorska“, „velikosrpska“ Jugoslavija bila je parlamentarna monarhija, civilizacijski uklopljena u ondašnju Evropu. Iz te Jugoslavije nije bilo gastarbajterskih kolona u beli svet. Iz te Jugoslavije nije se bežalo truhom za kruhom. U toj Jugoslaviji nije se u restoranu jedna cena večere plaćala kad poručite jelo, a druga kad završite – a mi se tome danu približavamo. Dinar Kraljevine Jugoslavije bio je jači od švajcarskog franka i s tom nacionalnom valutom u džepu mogli ste da idete bilo kuda po svetu. Ondašnja Jugoslavija bila je jedna od zemalja sa najstabilnijom privredom. A reći kako smo

1939. godine imali toliko i toliko automobila, a danas ih imamo toliko i toliko, i to pripisivati socijalističkoj revoluciji, besmisleno je. Pa valjda bismo imali više automobila i bez revolucije. Činom socijalističke revolucije dobili smo, dakle, drugu Jugoslaviju, koja je od svoga nastanka bila totalitarna partijska država boljševičkog tipa, sa jednom strankom na vlasti i samo jednim dopuštenim mišljenjem. Manjina podobnih – sad će tome pola veka – usrećuje većinu nepodobnog naroda na taj način što vladajuća stranka bespogovorno sprovodi volju svojih samoizabranih vođa, koji drže uzde ne samo partijske već i državne, zakonodavne, sudske, izvršne, ekonomske, kulturne i svekolike vlasti. Druga Jugoslavija prohodala je u kolu sa režimom staljinske despotije i, posle nadonosnog raskola sa njim, premestila se u kolo „demokratskih“ režima Sukarna, Mobutua, Seku Turea, Selasija, Gadafija, Homeinija... Mi smo se afrikanizovali za poslednjih dvadesetak-tridesetak godina. Prva Jugoslavija započela je kao unitarna država, a već pri svom kraju, stvaranjem Banovine Hrvatske, imala je obrise federacije. Druga Jugoslavija započela je kao federacija, a dovršena, za Brozova života, kao konfederacija, u kojoj su svi, sem Srba, dobili svoje nacionalne države. Najkraće, prva Jugoslavija bila je u Evropi, a druga je u Africi. Sa mnom je u Beogradu studirao momak čiji je otac, kao sudija u sporu između jednog seljaka i kralja Aleksandra, presudio protiv Njegovog veličanstva i kralj je tome seljaku morao da vrati parče zemlje što ga je bio zauzeo. Ja ne znam nijednog sudiju posle rata koji je tako nešto mogao da učini u bilo kojoj parnici, građanskoj ili krivičnoj, protiv Josipa Broza. (...)

* * *

U Jugoslaviju ulaze Srbija i Crna Gora, kao tada jedino postojeće države, da bismo 1941. godine, sa izbijanjem Drugog svetskog rata, imali samo jednu državu – Hrvatsku kao Banovinu Hrvatsku – dok Srbije i Crne Gore više nema. Njih je Jugoslavija progutala! Upravo je Aleksandar 1918. na određeni način nacrtao mapu buduće Paveličeve Nezavisne Države Hrvatske. Kako? Srpska vojska stoji te godine na Drini, a devedeset odsto opština u Bosni, u Hercegovini, u Splitu, u Dalmaciji već je bilo donelo proglose svojih narodnih veća o prisajedinjavanju Kraljevini Srbiji. Stižu molbe da vojska uđe na svoje teritorije. Aleksandar, međutim, čeka. Šta čeka? Da Hrvatsko narodno vijeće u Zagrebu, na brzinu, na nekom prostoru, stvori kakvu-takvu državu, sa kojom će Srbija i Crna Gora da se ujedine. I tako se na brzinu rađa ta nepostojeća država, a pokazaće se i te kako postojeća – država Hrvata, Srba i Slovenaca, do Drine i Srema, s kojom će se ujediniti Srbija i Crna Gora u Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca. Najmaksimalnije što je bilo moguće, Hrvatska je iskoristila novonastale okolnosti 1918. godine, posle poraza i raspada Austrougarske. Priklonivši se Jugoslaviji i ušavši u istu državu sa Srbijom, ratnom pobednicom, Hrvatska je izbegla tretman poraženog u ratu. A bila je poražena. Jugoslavija je 1918. bila najpreča upravo Hrvatima. Ona je bila most preko koga će oni da pređu iz poraženog tabora u tabor pobednika, most preko koga će iz tabora onih koji su bili dužni da Srbiji plate ratnu odštetu, i imovinsku i onu za zločine počinjene u Prvom svetskom ratu nad srpskim narodom, preći u bratski zagrljaj sa Srbima, pri čemu će sve biti zaboravljeno

i sve oprošteno. Poučno je pročitati dokumenta s Mirovne konferencije u Parizu i uveriti se kakve je muke imao kralj Aleksandar zbog toga što se u jugoslovenskoj delegaciji, valjda u svojstvu ministra inostranih poslova, nalazio Trumbić. Neće Francuzi, neće Englezi s njim da razgovaraju. Tretiraju ga kao poraženoga!

Jugoslavija je ta koja je spasla Hrvate da ne podnesu konsekvence poraza u Prvom svetskom ratu. Da nije bilo toga mosta, granice srpske države bile bi pomerene do iza Šibenika, a delovi Dalmacije i dalmatinskog ostrvlja, zatim Rijeka, Istra i čitav taj kraj bili bi italijanski. Današnji nostalglični jauci za Austrougarskom ne mogu da uvere nikoga ko zna činjenice da su posledica lošeg iskustva sa Jugoslavijom. Ni na jednom bojnom polju, ni za jednim diplomatskim stolom Hrvati ne bi mogli da dobiju ono što su dobili ulaskom sa Srbima u istu državu, niti bi spasli ono što su tim brakom spasli.

I posle Drugog svetskog rata sve se ponovilo. Hrvati su, zahvaljujući ulasku u Jugoslaviju 1945. godine, ponovo bili spaseni. Opet se Hrvatska prebacila preko brvna, iz poraženog u pobednički tabor. (...)

Godine 1945, ponovnim prebacivanjem u pobednički tabor, svojevrsnim švercovanjem, reprizom 1918. godine, Hrvati izbegavaju odgovornost za genocid nad Srbima, izbegavaju tretman apsolutno poražene, potučene države u Drugom svetskom ratu i dobijaju Baranju i Dalmaciju sa gotovo celokupnom jadranskom obalom i ostrvima. (...) Nemojte mi reći da svi Hrvati nisu bili ustaše jer ću vam odmah odgovoriti da je to tačno, ali je tačno i to da su sve ustaše bili Hrvati. I nemojte mi reći da je za vreme rata među Hrvatima postojalo i antiustaško i antifašističko

raspoloženje. Opet ću vam dati za pravo i uzvratiti da je to isto raspoloženje, antinacističko i antifašističko, postojalo ništa manje i u Nemačkoj, pa je ipak posleratna Nemačka morala da podnese nešto drugačiju sudbinu. Ne sme se zaboraviti i ne može se izbrisati da je sve do 1944. godine možda i devedeset odsto ljudstva u partizanima bilo srpske nacionalnosti. Može se osporavati falsifikatima i ta činjenica, na primer, nazivima partizanskih jedinica s područja Nezavisne Države Hrvatske, netačnim nazivima „Prva hrvatska brigada“, „Druga hrvatska brigada“, „Prvi hrvatski korpus“, „Drugi hrvatski korpus“, ali kada se malo pročačka po nacionalnom sastavu tih „hrvatskih“ vojnih formacija, doći će se do podatka da su one, iako im je Broz nadevao hrvatska imena, bile dominantno srpske.

Bilo je i u Jasenovcu Hrvata i Slovenaca, bilo je i Muslimana, ali je činjenica da je to bio logor u kome je, pre svega, činjen i počinjen genocid nad Srbima, Jevrejima i Ciganima, i da su ove tri nacionalne skupine tamo stradale zbog zločina rođenja, a da su Hrvati, Muslimani i ostali tamo ubijani zbog toga što se nisu slagali s ustaškim režimom, što su ustali protiv genocida i, najkraće, što su bili čestiti ljudi. Te dve stvari ne smeju se brkati. (...)

* * *

Godine 1948. nije došlo do raskola i Titovog raskida sa Staljinom, nego Staljinovog sa Titom. Prvi se tu, naime, džilitnuo Staljin. Na Petom kongresu, čak, koji slovi kao kongres našeg raskida sa staljinizmom, Broz je svoj govor završio povikom: „Da živi veliki vođ međunarodnog proleterijata drug Staljin!“ Posle Petog kongresa, kada smo

„definitivno“ raskinuli sa Staljinom, uvode se seljačke radne zadruge, kao kolhozi kod Rusa, ovdašnjim seljacima se čupaju brkovi, kao mužicima s Volge i Dnjepra, zaoštravaju se mnoge boljševičke besmislice pomoću kojih Broz pokušava da dokaže Staljinu da nije skrenuo sa boljševičkog puta. Šta je, u stvari, godina 1948? U krajnjem ishodu, to je protestantizacija boljševizma. Do 1948. postoji jedan bog, jedan nesumnjivi autoritet i centar, a to su Staljin i Kremlj. Posle 1948. premestili smo boga iz Kremlja u Beograd. Šta je Goli otok nego Arhipelag Gulag? Staljinizam je ovde uništavan najstaljinističkim metodama.

* * *

Tita decenijama vaspitava Kominternu. U Kominterni pak glavnu reč vode komunisti nacija poraženih u Prvom svetskom ratu – Nemci, Austrijanci, Mađari, Hrvati, Bugari... Oni već 1923. donose odluku o razbijanju versajske Jugoslavije, koja je, po njima, „nakazno dete francuske i srpske buržoazije“. Kominternu je za boljševičku Evropu i nove granice. Austrijancima obećava Tirol, Nemcima Alzas i Lorena, Mađarima deo Rumunije, a Jugoslaviji je određena najgora sudbina: da nestane. Država je položena na poslužavnik, ali tako da surovo bude kažnjena Srbija, ratna pobednica. Svi srpski delegati u Kominterni koji su odbili da se zavere protiv srpskog naroda nestali su u Staljinovim gulazima. Pogledajmo samo kako dosledno Komunistička partija Jugoslavije sledi odluke Kominterne. Oktobra 1928. održan je u Drezdenu četvrti kongres KPJ, na kome se delegati jugoslovenskih komunista deciderano zalažu za prisajedinjavanje Kosova i Metohije Albaniji.

Za njih je Jugoslavija obična imperijalistička tvorevina, velikosrpska država koju, jednostavno, treba srušiti.

Poznato je da 1933. i 1934. Komunistička partija Jugoslavije otvoreno podržava pokret hrvatskih ustaša, solidarišući se sa njihovom oružanom pobunom na Velebitu. Poznato je, isto tako, da je 1934. u sremskomitrovačkoj kaznionici sklopljen monstruozi sporazum između komunista i ustaša, koji u ime komunista potpisuje Moša Pijade, a ispred ustaša Mile Budak, a u kojem doslovce stoji da će se hrvatske ustaše i jugoslovenski komunisti boriti za „uništenje na Balkanu svega što je srpsko i pravoslavno“. Manje ili više isti stav prema teritorijalnoj integritetu srpskog naroda u Jugoslaviji, kao državnoj zajednici, imala je i Četvrta zemaljska konferencija KPJ, održana u Ljubljani decembra 1934. godine. Za nju je Jugoslavija, opet, bila versajska tvorevina, čije uspostavljanje nije bilo ništa drugo nego „okupacija Hrvatske, Dalmacije, Slovenije, Vojvodine, Bosne, Crne Gore, Makedonije i Kosova“. Poslednji veliki skup jugoslovenskih komunista, na kome je utvrđena nacionalna politika KPJ (a s tom politikom ušlo se u Drugi svetski rat) bila je ta „povjesna“ Peta zemaljska konferencija KPJ u Zagrebu, čije je osnovne odluke sastavio lično Josip Broz. U rezoluciji Pete zemaljske konferencije stoji poziv „za slobodu i ravnopravnost arnautskih manjina na Kosovu, Metohiji i Sandžaku“ i jasno se zahteva „protjerivanje svih onih koloniziranih, odnosno srpskih elemenata, pomoću kojih srpska buržoazija ugnjetava makedonski, arnautski i druge narode“. U proglasu Drugog zasedanja AVNOJ-a narodima Jugoslavije, od 30. novembra 1943. godine, već se na početku, kao veliki plod i rezultat dotadašnje revolucionarne i

---

oslobodilačke borbe partizanskih jedinica, ističe „uspešno slamanje kičme velikosrpske hegemonije“. To ne samo da je licemerno, to je monstruozno! S leve strane Drine te 1943. već je od strane ustaša ubijeno na stotine hiljada Srba, a AVNOJ ističe kao svoju veliku zaslugu „uspešno slamanje kičme velikosrpskoj hegemoniji“. U istoj poruci AVNOJ-a narodima Jugoslavije govori se o junačkoj i slobodoljubivoj deci – obratite pažnju koje se sve tu države, pokrajine, šta li, pominju – „Srbije i Hrvatske, Slovenije i Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Vojvodine i Sandžaka“. Ako je pre rata u dokumentima KPJ i slovio naziv Hrvatska i Dalmacija, u AVNOJ-u toga više nema. Hrvatska je već dobila Dalmaciju. U nacrtu Deklaracije o osnovnim pravima nacija i građana Demokratske Federativne Jugoslavije izričito se predviđa da će „narod Vojvodine i Sandžaka imati punu slobodu da sam odluči o svom odnosu i položaju u federaciji“. Zašto se ni u tom nacrtu uopšte ne pominju Kosovo i Metohija i zašto Kosovo i Metohija nisu bili predstavljeni u AVNOJ-u? Izgleda zbog toga što je to područje bilo obećano Albaniji i što se defakto smatralo interesnom zonom Enver Hodžinih revolucionara. Danas na Balkanu postoje dve albanske države, jedna Envera Hodže i jedna Josipa Broza. (...)

* * *

Svojevremeno je u novinama bila pokrenuta kampanja oko toga zašto partizani nikada u toku rata ne pokušale da napadnu logor Jasenovac. Odgovoreno je da je to bilo nemoguće, da je logor bio izuzetno čuvan, da se na močvarnom području teško bilo spustiti niz Savu, da bi

gubici bili ogromni a učinak nikakav. Recimo da je tako. Zanimarimo svedočenje Ćanice Opačića, koji je svoju pesmu *Jasenovac* posvetio jednom događaju u toku 1943, kada je njegov komandant insistirao da se ta fabrika smrti napadne, te je posle toga misteriozno poginuo. Pretpostavimo da se tada, zaista, nije moglo krenuti na logor, ali je barem postojala namera. Međutim, ja postavljam sledeće pitanje: zašto Jasenovac nije napadnut 1944. godine? Beograd je oslobođen 20. oktobra i toga dana ušle su u naš glavni grad trupe tada najmoćnije armije u Evropi, sa željom da njihov valjak pređe preko Slavonije i Zagreba prema Beču, ali su skrenute prema Mađarskoj, uz obrazloženje da mi možemo sami da oslobodimo zemlju. No, i bez obzira što su Rusi skrenuti prema Mađarskoj, partizanske snage raspolagale su i avijacijom i tenkovima i bile su apsolutno u stanju da oslobode Jasenovac. Od 20. oktobra 1944. Jasenovac radi sve do 26. aprila 1945. godine. Šest meseci posle oslobađanja Beograda, on neprekidno guta žrtve! I mislim, a to je upravo moj lični stav: onaj ko je tada komandovao partizanskom vojskom, i nije pohitao da oslobodi Jasenovac, odgovoran je za svaku glavu palu u toku tih šest meseci!

* * *

Pre nekoliko godina, u pismu zagrebačkom *Vjesniku*, koje nikada nije bilo objavljeno, napisao sam da u slučaju raspada Jugoslavije, što ne bih želeo da se dogodi, granice Srbije ne bi bile krojene ni prema avnojevskim, ni prema brionskim ili ne znam kojim makazama. Nedavno sam, s nešto više zebnje, to i ponovio. Ovakav stav zauzimam

zbog toga da bih mnoge srbofobe i srboždere s onu stranu Drine opomenuo na razum i da bi ih odljubio od ustaške ideje o Hrvatskoj do Subotice i Kotora. Dok postoji Jugoslavija, ne postavlja se problem gde su zapadne i istočne granice Hrvatske, ni Srbije, ni Bosne i Hercegovine, ni Makedonije. Znam da bi te deobe bile stravične. Etnička mapa Bosne, Hercegovine, Banije, Like, Slavonije i Korduna izgleda kao koža leoparda. Srpski, hrvatski i muslimanski živalj tu je izmešan. Selo do sela, kuća do kuće, zaseok do zaseoka: ko će to i kakvim makazama pravilno podeliti? I zašto, konačno, deliti?

* * *

Detitoizacija je neminovna. To je *conditio sine qua non* Jugoslavije. Jugoslavija odana svetim zavetima i temeljnim principima Josipa Broza niti može u Evropu, niti ima šansi da preživi kao država. Što pre to shvatimo, pre ćemo se i sa manje patnji i žrtava izvući iz današnje bede, međusobnih mržnji, bezakonja, jednoumlja i civilizacijske sramote. Smatram da je odmah potrebno ukinuti Zakon o zaštiti imena i dela Josipa Broza. Taj pokojnik više ne sme da bude u nadležnosti ni specijalnih zakona, ni tužilaštva, ni radnih brigada, koje, kao u Bosni i Hercegovini, na ogoljena brda vuku tovare kamenja da uklešu njegovo ime. Nisu protekle ni dve i po godine od Staljinove smrti, a Hruščov je na Dvadesetom kongresu sovjetske partije skinuo masku sa lica velikog diktatora. A šta je sa maskama Josipa Broza? Već devetu godinu jugoslovenski komunisti i ne pominju da održe svoj Dvadeseti kongres. Zašto?

Stalno komunističko pozivanje na nekakve uslove, na trenutke, na okolnosti, to me, zaista, ne zanima. Ne zanimaju me, u principu, nikakvi programi spasa, ako oni dolaze od komunista bilo Hrvatske, bilo Slovenije, bilo Srbije, bilo Makedonije. Ono što me zanima, to je više-partijski parlamentarizam u Jugoslaviji, koji je, smatram, jedini garant demokratije. Želim, prosto, da komunisti odu s vlasti, kao što se desilo u Poljskoj, a desiće se, izgleda, i u Mađarskoj. To je jedino spasonosno rešenje... Ja govorim o Jugoslaviji, a Srbija je, još uvek, u sastavu Jugoslavije.

Sada već davne 1989, bio sam pisac i disident. Jugoslavija se tresla u temeljima, a Srbija je bogotvorila novog vožda. „Slobodane, nek si komunista, volimo te kô Isusa Hrista.“ Pjesma fanatičnih slepaca. Ulazim u političku bitku. Rukopisom radikalnog antikomunizma i antititoizma, pišem program Srpske narodne obnove, ali odbijam da budem njen predsednik. Program je bio povratak u 1936, obnova tadašnjeg cilja Srpskog kulturnog kluba Slobodana Jovanovića i Dragiše Vasića o Jugoslaviji kao federaciji ili konfederaciji srpskih zemalja, Hrvatske i Slovenije. Ubrzo sam razumeo da je taj program i ekstreman i neizvodljiv, pa sam ga napustio i isključen sam iz Srpske narodne obnove. Osnovao sam 14. marta 1990, sa Vojislavom Šešeljem, Srpski pokret obnove (SPO). Ja predsednik SPO-a, Šešelj potpredsednik. Razišli smo se posle nepuna tri meseca. Razlaz je bio strateške prirode i trajan. Šešelj je govorio da se Srbija brani u Kninu i da, zbog toga, SPO mora da podrži Slobodana Miloševića. Ja sam smatrao da se

---

Knin brani u Srbiji, i da zbog toga moramo da rušimo Slobodana Miloševića, režim tajnih komunističkih službi i komunističkih generala JNA, koji nisu od narastajuće plime mržnje branili ni Srbiju ni Jugoslaviju, nego jednu umiruću ideologiju, uz spremnost i nameru da očuvanje socijalizma „brane“ i krvoprolićem u državi. Očišćen od Vojislava Šešelja i njegovih „boraca“ za Veliku Srbiju do Karlovca, Karlobaga, Ogulina i Virovitice, SPO je, 8. juna 1990, započeo surovu i mnogim ljudskim životima plaćanu bitku za Srbiju na Zapadu, bitku koja nije okončana jer te Srbije još nema.